

UTKAST 13.2.2018

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 5 och 41 § i jaktlagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att jaktlagen ändras så att kaja (*Corvus monedula*) fogas till förteckningen i jaktlagen över icke fredade fåglar.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Europeiska unionens lagstiftning

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar (nedan *fågeldirektivet*) innehåller bestämmelser om bevarande och fångst av vilda fåglar. Fågeldirektivet behandlar bevarandet av samtliga fågelarter som naturligt förekommer inom medlemsstaternas europeiska territorium. Artikel 5 i fågeldirektivet förpliktar samtliga medlemsstater att, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 7 och 9, vidta nödvändiga åtgärder för att införa ett generellt system för skydd av fågelarterna, där det bland annat ska förbjudas att avsiktligt döda eller fånga fåglarna.

Enligt artikel 7 i fågeldirektivet får de arter som anges i bilaga II till direktivet jagas i deras gemenskapsområde i enlighet med nationell lagstiftning. Medlemsstaterna ska säkerställa att jakten på dessa arter inte äventyrar ansträngningarna att bevara arterna i deras utbredningsområde. De arter som anges i bilaga II/A får jagas i gemenskapsområdet. De arter som anges i bilaga II/B får endast jagas i de medlemsstater beträffande vilka detta markerats i den bilagan. För Finlands del nämns kaja i bilaga II/B. Medlemsstaterna får dessutom medge undantag från artiklarna 5–8 i fågeldirektivet på de grunder som anges i artikel 9.

Nationell lagstiftning

Kajan är fridlyst med stöd av 38 § i naturvårdslagen (1096/1996). Enligt 39 § i naturvårdslagen är det i fråga om individer som hör till de fridlysta djurarterna förbjudet att avsiktligt döda eller fånga dem, ta bon samt ägg och individer i andra utvecklingsstadier, att flytta dem eller att avsiktligt skada dem på något annat sätt, och avsiktligt störa dem, i synnerhet under förökningstiden, på viktiga rastplatser under flyttningen eller på platser som annars är viktiga under deras livscykel. Brott mot fridlysningsstadgandena är straffbart enligt naturvårdslagens 58 § (*naturskyddsförseelse*) och enligt strafflagens (39/1889) 48 kap. 5 och 5 a § (*naturskydds-brott*). I miljöministeriets förordning om riktgivande värden på fridlysta djur och växter (9/2002) föreskrivs om det riktgivande värdet på kaja (101 euro).

Enligt 49 § i naturvårdslagen kan närings-, trafik- och miljöcentralen i enstaka fall bevilja tillstånd att avvika från fridlysningsstadgandena på de grunder som nämns i artikel 9 i fågeldirektivet. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan dessutom bevilja bidrag för att ersätta skador orsakade av kajor. Bidragen som delas ut grundar sig på det beslut som miljöministeriet fattade om bidrag för att ersätta skador förorsakade av fridlysta sällsynta djur (1626/1991).

I jaktlagen (615/1993) föreskrivs om fångst och dödande av icke fredade djur. I jaktlagens 5 § 2 mom. finns en förteckning över icke fredade djur. Till icke fredade djur räknas enligt 5 § 2 mom. 2 punkten korp (inom renskötselområdet), kråka, skata, gråtrut, havstrut, tamduva och björktrast. Enligt 48 § 1 mom. i jaktlagen har den som äger eller innehar ett område rätt att fånga eller döda icke fredat djur som befinner sig på hans område. Denna rätt har ägaren eller innehavaren även när jakträtten på området har överlåtits till någon annan genom ett avtal om jaktarrende. Rätt att fånga eller döda icke fredat djur har enligt 48 § 2 mom. i jaktlagen även en byggnads ägare eller innehavare, om ett skadedjur påträffas i byggnaden eller på dess gårdsområde, samt den som innehar jakträtten genom avtal om jaktarrende och den som fått jakttillstånd, om inte något annat följer av arrendeaftalet eller tillståndet.

I jaktlagens 49 § föreskrivs om redskap och metoder som används vid fångst av icke fredade djur. Icke fredade djur ska fångas eller dödas så att människor, husdjur, vilt eller fredade djur inte utsätts för fara. Bestämmelser om förbjudna redskap och metoder finns i 33 § 1 mom. i jaktlagen.

I jaktförordningen (666/1993) föreskrivs om fredningstider för icke fredade fåglar. Genom fredningstider tryggas icke fredade fåglars häckningsro. Med stöd av dispens enligt 41 § i jaktlagen är det möjligt att under fredningstider fånga icke fredade djur. I 41 b § i jaktlagen föreskrivs om förutsättningar för dispens i fråga om icke fredade fåglar. Också med stöd av det anmälningsförfarande som avses i 41 b § 3–6 mom. i jaktlagen är det möjligt att under fredningstider fånga icke fredade djur.

1.2 Bedömning av nuläget

Kajstammen i Finland har ökat kraftigt under 2000-talet. Antalet par har i början av 2010-talet uppskattats till cirka 110 000 häckande par. Ökningen av stammen har lett till ett ökat antal skador och olägenheter orsakade av kajor. Kajorna orsakar skördeskador, söndrar ensilagebalar samt häckar i skorstenar och andra liknande utrymmen i byggnader. Med sin avföring smutsar kajorna ner miljön i de områden där de flockas. Kajornas avföring medför hälso- och sjukdomsrisker.

Antalet ersättningsansökningar och antalet utbetalade bidrag för skador orsakade av kajor har ökat under 2000-talet. Närings-, trafik- och miljöcentralerna har under åren 2012–2016 med stöd av det beslut som miljöministeriet fattade om bidrag för att ersätta skador förorsakade av fridlysta sällsynta djur (1626/1991) betalat sammanlagt 412 302 euro i bidrag för att ersätta skador orsakade av kajor. Merparten av bidragen har använts för att ersätta skördeskador.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna har under 2000-talet i ökad utsträckning beviljat dispens för att störa och döda kajor. Man har med hjälp av olika åtgärder för att jaga iväg kajorna och med hjälp av olika skyddsåtgärder försökt förebygga skador orsakade av kajor. Man har skrämt fåglarna med fågelskrämmor och med anordningar som för ljud, skyddat odlingar och foderbalar med nät, undersökt skrymslen lämpade som häckningsplatser samt med strukturella lösningar begränsat kajornas möjligheter att komma in i byggnaderna. Man har trots de åtgärder som nämns ovan inte på ett tillfredsställande sätt kunnat begränsa de skador som kajorna orsakar.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

En begränsning av de skador som kajorna orsakar förutsätter att man inför nya regleringsmetoder utöver de förebyggande metoder som tidigare varit i användning. Artikel 7 i fågeldirektivet möjliggör för kajans del en upphävning av fridlysningen året runt, vilket gör det möjligt att vidta mer omfattande åtgärder än naturvårdslagens dispensssystem för att begränsa de skador som kajorna orsakar. Därför föreslås det att fridlysningen av kajan upphävs genom att foga kaja till förteckningen i jaktlagen över icke fredade fåglar.

Att kaja överförs till förteckningen över icke fredade fåglar gör det möjligt att smidigare och effektivare än tidigare begränsa de skador och olägenheter som kajorna orsakar. Fångst och dödande av kajor skulle komma att ske inom ramen för bestämmelserna i jaktlagen. De människor som lider av skador och olägenheter orsakade av kajor får genom upphävningen av fridlysningen av kajan ökade möjligheter att påverka förebyggandet av skador.

3 Propositionens konsekvenser

Syftet med den föreslagna lagen är att begränsa de skador och olägenheter som beror på ökningen av kajstammen. En upphävning av fridlysningen av kajen möjliggör effektivare bekämpning än för närvarande av skador orsakade av kajor, eftersom det inte längre skulle komma att behövas dispens för att under fredningstiden fånga eller döda kajor. Konsekvenserna av lagförslaget berör särskilt glesbygdsområden och landsbygden.

Det ska inte längre betalas ut bidrag för att ersätta skador orsakade av kajor. Åren 2012–2016 har sammanlagt har 412 302 euro betalats ut i bidrag.

Närings-, trafik- och miljöcentralernas arbetsmängd skulle komma att minska till följd av att antalet dispensansökningar skulle komma att minska. Åren 2012–2016 har sammanlagt fattats 97 bifallsbeslut om bidrag för att ersätta skador orsakade av kajor. Beviljandet av dispens har koncentrerats till närings-, trafik- och miljöcentralerna i Egentliga Finland där man 2015 har fattat sammanlagt 68 positiva beslut om dispens.

För Finlands viltcentralers del skulle ansökningarna om dispens under fredningstiden komma att i viss mån öka den administrativa bördan, men de skadelidande skulle komma att ha en effektivare metod än tidigare för att innan skyddet av kajorna under förökningstiden förhindra uppkomsten av skador.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet.

Propositionen har sänts på remiss till

Yttranden har inom utsatt tid getts av

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

5 §. *Vilt och icke fredade djur.* Bestämmelserna i momentet ändras så att kaja fogas till 2 mom. 2 punkten.

41 §. *Dispens.* Bestämmelserna i momentet ändras så att där utöver till jaktlagens 41 b § 1 mom. hänvisas till 41 b § 3 mom., där det föreskrivs om det anmälningsförfarande som gäller fångst och dödande av icke fredade fåglar.

Anmälningsförfarandet jämföras till sitt användningsändamål med skaderelaterade dispenser, och därför är det motiverat att Finlands viltcentral i samband med anmälningsförfarandet kan bevilja dispens från begränsningen av användningen av motordrivna fordon enligt 32 §, från bestämmelserna om fångstredskap och fångstmetoder i 33 §, från bestämmelserna i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 34 § och från bestämmelserna om transport av jaktvapen i 35 § samt från bestämmelserna om skyldigheten att hålla hundar kopplade i 51 § 1 mom.

2 Ikraftträdande

Det föreslås att denna lag träder i kraft den 2018.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 5 och 41 § i jaktlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen (615/1993) 5 § och 41 § 3 mom., av dem 41 § 3 mom. sådant det lyder i lag 504/2017, som följer:

5 §

Vilt och icke fredade djur

Till vilt räknas

1) vildkanin, skogshare, fälthare, ekorre, europeisk bäver, kanadensisk bäver, bisamråtta, sumpbäver, varg, i farm uppfödd fjällräv, rödräv, mårdhund, brunbjörn, tvättbjörn, grävling, hermelin, iller, utter, skogsmård, mink, järv, lodjur, östersjövikare, knubbsäl, gråsäl, vildsvin, dovhjort, kronhjort, sikahjort, rådjur, älg, vitsvanshjort, skogsvildren och mufflon samt

2) kanadagås, grågås, sädgås, gräsand, kricka, bläsand, stjärtand, årta, skedand, brunand, vigg, ejder, alfågel, knipa, småskrake, storskrake, dalripa, fjällripa, järpe, orre, tjäder, rapphöna, fasan, sothöna, morkulla, och ringduva.

Till icke fredade djur räknas

1) ängssork eller skogssork, vattensork, fältsork, åkersork, mellansork, större skogsmus, brun råtta och husmus samt

2) korp (inom renskötselområdet), kråka, skata, kaja, gråtrut, havstrut, tamduva och björktrast.

Stadgandena om icke fredade djur tillämpas på en förvildad katt.

41 §

Dispens

Finlands viltcentral kan i de fall som avses i 41 a § 1 mom., 41 b § 1 och 3 mom. och 41 c § bevilja dispens också från begränsningen av användningen av motordrivna fordon enligt 32 §, från bestämmelserna om fångstredskap och fångstmetoder i 33 §, från bestämmelserna i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 34 § och från bestämmelserna om transport av jaktvapen i 35 § samt från bestämmelserna om skyldigheten att hålla hundar kopplade i 51 § 1 mom. Finlands viltcentral kan bevilja dispens från bestämmelserna om begränsning av användning av motorfordon i 32 § 2 mom. och bestämmelserna om transport av jaktvapen i 35 § 3 mom. även när sökanden är permanent eller långvarigt rörelsehämmad. Finlands viltcentral kan bevilja dispens från ett förbud som utfärdats genom förordning med stöd av 34 a § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20

_____

Helsingfors den 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä

Lag

om ändring av 5 och 41 § i jaktlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i jaktlagen (615/1993) 5 § och 41 § 3 mom., av dem 41 § 3 mom. sådant det lyder i
lag 504/2017, som följer:

Gällande lag

5 §

Vilt och icke fredade djur

Till vilt räknas

1) vildkanin, skogshare, fälthare, ekorre, europeisk bäver, kanadensisk bäver, bisamråtta, sumpbäver, varg, i farm uppfödd fjällräv, rödräv, mårhund, brunbjörn, tvättbjörn, grävling, hermelin, iller, utter, skogsmård, mink, järv, lodjur, östersjövikare, knobbsäl, gråsäl, vildsvin, dovhjort, kronhjort, sikahjort, rådjur, älg, vitsvanshjort, skogsvildren och mufflon samt

2) kanadagås, grågås, sädgås, gräsand, kricka, bläsand, stjärtand, årta, skedand, brunand, vigg, ejder, alfågel, knipa, småskrake, storskrake, dalripa, fjällripa, järpe, orre, tjäder, raphöna, fasan, sothöna, morkulla, och ringduva.

Till icke fredade djur räknas

1) ängssork eller skogssork, vattensork, fältsork, åkersork, mellansork, större skogsmus, brun råtta och husmus samt

2) korp (inom renskötseområdet), kråka, skata, gråtrut, havstrut, tamduva och björktrast.

Stadgandena om icke fredade djur tillämpas på en förvildad katt.

41 §

Lagförslag

5 §

Vilt och icke fredade djur

Till vilt räknas

1) vildkanin, skogshare, fälthare, ekorre, europeisk bäver, kanadensisk bäver, bisamråtta, sumpbäver, varg, i farm uppfödd fjällräv, rödräv, mårhund, brunbjörn, tvättbjörn, grävling, hermelin, iller, utter, skogsmård, mink, järv, lodjur, östersjövikare, knobbsäl, gråsäl, vildsvin, dovhjort, kronhjort, sikahjort, rådjur, älg, vitsvanshjort, skogsvildren och mufflon samt

2) kanadagås, grågås, sädgås, gräsand, kricka, bläsand, stjärtand, årta, skedand, brunand, vigg, ejder, alfågel, knipa, småskrake, storskrake, dalripa, fjällripa, järpe, orre, tjäder, raphöna, fasan, sothöna, morkulla, och ringduva.

Till icke fredade djur räknas

1) ängssork eller skogssork, vattensork, fältsork, åkersork, mellansork, större skogsmus, brun råtta och husmus samt

2) korp (inom renskötseområdet), kråka, skata, *kaja*, gråtrut, havstrut, tamduva och björktrast.

Stadgandena om icke fredade djur tillämpas på en förvildad katt.

41 §

Dispens

Finlands viltcentral kan i de fall som avses i 41 a § 1 mom., 41 b § 1 mom. och 41 c § bevilja dispens också från begränsningen av användningen av motordrivna fordon enligt 32 §, från bestämmelserna om fångstredskap och fångstmetoder i 33 §, från bestämmelserna i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 34 § och från bestämmelserna om transport av jaktvapen i 35 § samt från bestämmelserna om skyldigheten att hålla hundar kopplade i 51 § 1 mom. Finlands viltcentral kan bevilja dispens från bestämmelserna om begränsning av användning av motorfordon i 32 § 2 mom. och bestämmelserna om transport av jaktvapen i 35 § 3 mom. även när sökanden är permanent eller långvarigt rörelsehämmad. Finlands viltcentral kan bevilja dispens från ett förbud som utfärdats genom förordning med stöd av 34 a § 1 mom.

Dispens

Finlands viltcentral kan i de fall som avses i 41 a § 1 mom., 41 b § 1 och 3 mom. och 41 c § bevilja dispens också från begränsningen av användningen av motordrivna fordon enligt 32 §, från bestämmelserna om fångstredskap och fångstmetoder i 33 §, från bestämmelserna i en förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av 34 § och från bestämmelserna om transport av jaktvapen i 35 § samt från bestämmelserna om skyldigheten att hålla hundar kopplade i 51 § 1 mom. Finlands viltcentral kan bevilja dispens från bestämmelserna om begränsning av användning av motorfordon i 32 § 2 mom. och bestämmelserna om transport av jaktvapen i 35 § 3 mom. även när sökanden är permanent eller långvarigt rörelsehämmad. Finlands viltcentral kan bevilja dispens från ett förbud som utfärdats genom förordning med stöd av 34 a § 1 mom.
